

פרוטוקול

ישיבת ועדת ביקורת חיצונית מס' 22/10 , סיור במרחב מרכז

יום ראשון, כ"ב אלול תשפ"ב, 18/09/2022

חברים:

פרופסור - עודד מודריק - יו"ר הוועדה
אבי בלשניקוב; עו"ד יאיר לחן; מנחם לייבוביץ; עו"ד רימונה אלייני

משתתפים:

מנכ"ל: אמנון בן עמי

אילה כהן; אלי כהן; גידי בשן; גלעד מסטאי; יובל ייני; יחיאל כהן; ירון אוחיון; מירה זר; נטע מזרחי;
נעמי אביב-רוזן; סטיבן סתיו; ד"ר ענת גולד; רן ברבון; עו"ד שושי טרגין

סדר יום:

1. סיור הוועדה במרחב מרכז, קק"ל

תמצית דיון והחלטות:

1. **סיור הוועדה במרחב מרכז, קק"ל**

עיקרי הדיון:

במסגרת עבודת ועדת הביקורת החיצונית, יצאו חברי הוועדה לסיור מקצועי במרחב מרכז. הסיור התקיים בהדרכת מנהלת המרחב ענת גולד, מנהלי אזורים, יערנים, אחראים על קליטת קהל ואחראים על קשרי ציבור.

בפני הוועדה הוצג מרחב מרכז לפי גבולות, נתונים, אופי הפעילות ואתגרים מרכזיים. מרחב בו מתרכזת מרבית האוכלוסייה של המדינה בשטח גיאוגרפי מצומצם יחסית, לפיכך באתגרים בגדול הם:

- א. לחצי פיתוח- צורך בהגנה על שטחי היער מפני לחצי הפיתוח, התרחבות ישובים, תשתיות מקומיות, תשתיות ארציות וכו.
- ב. קו מגע עיר יער- עבודת שוטף למניעת שריפות וכיבוי
- ג. קליטת קהל בהיקפים גדולים והולכים וגדלים- מרבית היערות שבמרחב מעל מיליון מבקרים. היערות פתוחים לציבור, ללא עלות. אתגר בניהול, בקשר עם הקהל, במענה רב שכבתי, רב גילאי ורב גוני בפעילויות ומנגד התמודדות עם ניקיון, וונדליזם פלישות וכו.
- ד. גמישות בהתאם לצרכי קליטת קהל והסתכלות על היערות המרכזיים "כפארק" על כל הגזרות- כלים ומענה.

מסלול הסיור:

1. **יער צרעה** – ניתן דגש על לחצי הפיתוח בעיקר בתשתיות ארציות חוצות, מים, גז חשמל והקושי אח"כ בהתמודדות בשריפות עם תשתיות אלה שמטילות מגבלות ומהוות מכשול בכיבוי, כפי שהיה בשריפה האחרונה מאוגוסט.

2. **פרוזדור ירושלים, בי"ח איתנים**- הוצגה כמקרה בוחן להצלחה. נמנע אסון אנושי כבד בזכות עבודת קק"ל מקצועית ויצירת קווי חיץ סביב הבי"ח וכן עבודת מנהל הבי"ח של קווי חיץ בתחום הבי"ח. הוצג שת"פ פורה עם קק"ל, הן בשוטף בכיבוי שריפות והן בתרומות שהגיעו מקק"ל לפינות משחק לחוסים, שמהוות כלי וסיוע מצוין בטיפול בחוסים.

עלו הדגשים הבאים:

א. שימוש במרעה באופן שוטף ככלי חשוב ביותר ליצירת קווי חיץ ודילול חומר הבערה- כיום כמות המרעה והרועים פוחתת- יש לחשוב אסטרטגית על סבסוס/תמיכה יזומה על מנת לעודד רעיה- בטיפול מנהל מפ"ק

ב. ישנם שטחי יער שאינם באחריות קק"ל ואינם בתחום הישוב- "טבעת שלישית", אשר נופלת בין הכסאות שיש צורך להתייחס אליה.

המנכל הנחה להוציא מכתבים לכל הרשויות להדגיש שהאחריות הינה שלהם.

מנהלת המרחב מציעה לדון בנושא כי זו גם ההזדמנות של קק"ל. קק"ל כיום מונפול בהקשר של היערות- רשות הייעור. אין וואקום ועל כן, באם יכנסו גורמים נוספים (כגון רט"ג שכבר פועלים לכך) קק"ל עלולה לאבד היתרון היחסי שלה. כמובן מותנה בהסכם לגבי האחריות של הרשות וכו'.

ג. כ"א שכבת מדריכים בקק"ל, שהינה השכבה האחראית על ביצוע עבודות הייעור הנ"ל וכיבוי השריפות- יש חוסרים גדולים והקיים רובו סביב גלאי 60 מה שמצריך טיפול מידי. הנושא בטיפול מנהל מפ"ק. הוצג גם שבתחילת 2023 יהיה גיוס ראשון של כ 30 מדריכים ויעשה קורס מקצועי.

3. סטף- הוצג מערך קליטת קהל על פי תוכניות מסודרות, מרמת תוכנית אב לכל האזור עד רמת פיתוח תשתיות פנאי ונופש שעונות לביקושים הגדולים במקום.

מבנה מבואה ראשי- בביצוע, במקביל ליד קנדי הסמוך, לתת מענה מסודר של שירותי מידע, הסעדה וכו'.

יערות קהילתיים- הוצג פרויקט יערות קהילתיים כפרויקט שנעשה עם הציבור והקהילות המקומיות בכל יער. קק"ל מקימה רשת ארצית של יערות כאלה מצפון ועד דרום. המרחב היה פיילוט והוקמו 7 ובינתיים התווספו עוד 3. נוגע בכל קשת החברה. יערות קהילתיים בחברה הערבית בואדי ערה, ובירושלים בהר נוף, רמות עין כרם, שהם ראש העין וכו'.

4. יער בן שמן- היער המבוקר ביותר בארץ. מליוני מבקרים בשנה. מגוון מאוד במשתמשים ובצרכים. הוצג ע"י מתנדב- מערך ההתנדבות ביער על סוסים, המסיעים לקקל בשוטף.

דגשים- יער בן שמן בשל ההתנהלות שלו, כמות המבקרים, יזמיות, אירועים, מתנדבים וכו' חייב לקבל התייחסות שונה ולהתנהל כפארק. כיום, היערן ורכזת קליטת הקהל של האזור נותנים מענה, אך מצריך ניהול אחר, אינטנסיבי.

סיכום:

חברי הוועדה למדו על העשייה הרחבה והברוכה של מרחב מרכז, בתחומי היער, קליטת קהל, שיתופי פעולה, פרויקטים חדשים, סוגיית השרפות ועוד. כמו כן, עמדו על הקשיים בחלק מהתחומים בטיפולו של המרחב.

